

38. smotra folklornih amatera

I. koncert

Pomladci kulturno umjetničkih društava

26.04.2015. - KD Vatroslav Lisinski, 11:00 sati

OSVRT NA NOŠNJE I KOSTIME IZVOĐAČICA I IZVOĐAČA

Kulturno umjetničko društvo Klas, Podsused

Mlađa dječja folklorna skupina

Međimurski mali svati

Autor/ica koreografije: Valerija Baran

Autor/ica glazbene obrade: Dražen Varga

Voditelj/ica skupine: Valerija Baran

Voditelj/ica tamburaškog sastava: Dražen Varga

Voditelj/ica pjevanja: Valerija Baran

Garderobijeri: Valerija Baran

Nastupivši u "kombinaciji" posuđenog i vlastitog ruha, ova je grupa uspjela postići popriličnu razinu urednosti.

Naročito bi trebalo pohvaliti odlično uređene frizure kod djevojčica, odjevenih u nošnje i košuljice. Nažalost, ukupan dojam je ipak malo umanjen zbog dviju vidljivo prekratkkih košuljica i zbog nekoliko pomalo neuredno vezanih *tibeta*.

Dječaci su bili primjereno odjeveni u nošnje dobro pripremljene za nastup, a glazbeni sastav koji je sudjelovao u izvedbi bio je odjeven izuzetno dobro.

Premda je, s aspekta odijevanja, ova grupa ostavila vrlo dobar utisak, on bi bio puno bolji da su sva djeca na sceni nosila jednoobrazne crne šlapice, tradicijsku obuću ili, još bolje, bila bosa.

Kulturno umjetničko društvo Klas, Podsused

Starija dječja folklorna skupina

Lepo naše Međimurje (praizvedba)

Autor/ica koreografije: Dubravko Baran

Autor/ica glazbene obrade: Dražen Varga

Voditelj/ica skupine: Dubravko Baran
Voditelj/ica tamburaškog sastava: Dražen Varga
Voditelj/ica pjevanja: Dubravko Baran
Garderobijeri: Valerija Baran

Ova grupa, sastavljena isključivo od djevojčica, predstavila nam je djelić međimurskog folklora odjevena u posuđene nošnje. Iako su nošnje bile izglačane i primjereno uređene, u budućnosti bi svakako više pažnje trebalo posvetiti urednijem oblačenju/vezanju *tibeta*.

Malo više pozornosti trebalo bi obratiti i poravnavanju suknji i pregača na jednaku udaljenost od poda, tim više što su na početku koreografije sve plesačice stajale na zamišljenoj polukružnici iza jedne sviračice, koja je, stojeći na sredini pozornice, izvodila svoj solo. Kod takve *statične slike* na sceni vrlo je lako uočiti sve ono što je dobro "odrađeno" prilikom odijevanja, ali isto tako i sve nedostatke.

Frizure su u potpunosti bile uređene na tradicijski način i jednoobrazne (dvije pletenice), a svakako bi trebalo pohvaliti i činjenicu da su mlade plesačice bile našminkane nenametljivo, decentno i u potpunosti *primjereno svom uzrastu*. Primjena šminke je detalj u kojem dječje folklorne grupe ponekad griješe ili pretjeruju, no ovdje to nije bio slučaj.

Što se obuće tiče, izvođačice su nosile smeđe i crne cipele primjerene međimurskom podneblju, čime je izbjegnuta "uniformiranost".

Glazbeni sastav je bio odjeven prikladno, no svakako bi ostavio puno bolji dojam da su svi muški svirači na glave stavili šešire, a gaće zataknuli u sare čizama.

Kulturno umjetničko društvo Kašina

Mlađa dječja folklorna skupina

Širi viri - dječje igre i pjesme iz Dalmacije

Autor/ica koreografije: Jelena Barbarić

Autor/ica glazbene obrade: Vice Zirdum

Voditelj/ica skupine: Klaudija Šarkanj i Jelena Barbarić

Voditelj/ica tamburaškog sastava: Vice Zirdum

Voditelj/ica pjevanja: Klaudija Šarkanj i Jelena Barbarić

Iako je za nastup na Smotri morala "kombinirati" vlastito i posuđeno ruho, ova grupa nam je uspjela demonstrirati gotovo besprijekornu *urednost* pri odijevanju dječje tradicijske odjeće.

Dječaci su bili uredno ošišani i odjeveni u bijele gaće i košulje, dok su sve djevojčice bile odjevene u izglačane košuljice, koje su pak bile adekvatne duljine i vrlo dobro međusobno poravnate.

Frizure su kod djevojčica također bile izuzetno uredne i uređene u tradicijskom stilu sa prepoznatljivim *dalmatinskim "štihom"*.

Djeca su na pozornici, s aspekta odijevanja, djelovala vrlo autentično, što se ponajviše može zahvaliti činjenici da su nastupala bosa.

Glazbeni sastav bio je odjeven vrlo uredno, ali u neskladu sa folklornom građom koja se prikazuje u ovoj koreografiji. Naime, nošnje koje su njegovi članovi nosili bile bi primjerene da se ovdje radi o dječjim igrama i pjesmama iz središnje Hrvatske. Međutim, ovom točkom se prezentira dalmatinski folklor, stoga bi puno bolje rješenje bilo da su svirači odjenuli bilo koju od prepoznatljivih nošnji iz dalmatinskog podneblja (budući da *mikrolokalitet* s kojeg potječe građa prikazana u ovoj točki nigdje nije definirano).

Kulturno umjetnička udruga Prigorec, Sesvetski Kraljevec

Mlađa dječja folklorna skupina

Idu, idu krijesnice - pjesme, plesovi i igrice Podravine

Autor/ica koreografije: Lorena Ćorić

Voditelj/ica skupine: Lorena Ćorić

Garderobijeri: Vinka Mareković i Ljerkica Ćorić

Jedini dječak u ovoj grupi (koja je nastupila bez glazbene pratnje) bio je uredno ošišan i odjeven u gaće i košulju, dok su sve djevojčice nosile košuljice adekvatne duljine. Valjalo bi spomenuti i to da su donji rubovi košuljica bili vrlo dobro međusobno poravnati na jednaku udaljenost od poda.

Frizure su kod djevojčica bile jednoobrazne i uređene na tradicijski način, u skladu sa uobičajenom praksom kod prikazivanja folklorne građe na sceni.

Ukupan dojam svakako bi bio puno bolji da djeca nisu nosila različite tipove obuće, od kojih su neki bili vidljivo suvremeni. Primjerenije i efektivnije rješenje bilo bi da su djeca nastupala bosa. Time bi se vrlo učinkovito poboljšao sveukupan *kostimografski dojam*, a djeca bi na pozornici djelovala puno autentičnije.

Kulturno umjetnička udruga Prigorec, Sesvetski Kraljevec

Kombinirana dječja folklorna skupina

Ivo i Mara - igre, pjesme i plesovi Slavonije (praizvedba)

Autor/ica koreografije: Lorena Ćorić

Voditelj/ica skupine: Lorena Ćorić

Garderobijeri: Vinka Mareković i Ljerkica Ćorić

Ovoj se grupi po pitanju izglačanosti posuđenih nošnji ne može ništa prigovoriti, no međusobna neporavnatost suknji i pregača nije ostavila pretjerano dobar utisak. Naime, kod nekih su se djevojčica donji rubovi suknji nalazili iznad gležnjeva, dok su se kod nekih

gotovo vukli po podu.

Dječaci su bili odjeveni u prikladnu nošnju sastavljenu od gaća, košulje i prsluka, uz dodatak tkanice.

Frizure su, i muške i ženske, bile uredne i primjerene *folklornom nastupu*, s tim da su frizure kod djevojčica bile uređene sa prepoznatljivim *slavonskim "štihom"*.

Mladi izvođači/ce svoje su nošnje upotpunili dobro odabranom tradicijskom obućom.

Tamburaši su također bili odjeveni u slavonske nošnje, primjereno ovom nastupu i usklađeno sa plesači(ca)ma, no u budućnosti bi malo više pažnje trebali posvetiti urednosti – naročito što se tiče oblačenja košulja i opasivanja tkanicom.

Kulturno umjetničko društvo Stenjevec

Mlađa dječja folklorna skupina

Dječje igre uz pjesmu i ples - Zagrebačko prigorje

Autor/ica koreografije: Ljerka Golemac

Autor/ica glazbene obrade: Rudolf Philips

Voditelj/ica skupine: Ljerka Golemac

Voditelj/ica tamburaškog sastava: Rudolf Philips

Voditelj/ica pjevanja: Ljerka Golemac

Budući da je ova točka, sama po sebi, djelovala više kao etno-prikaz nego kao folklorna koreografija, odabir ruha bio je također "na tom tragu".

Tako smo mogli vidjeti nekoliko varijanti narodnih nošnji iz okolice Zagreba, nekoliko odjevnih "kombinacija" koje bismo mogli nazvati kostimima inspiriranim narodnom nošnjom, nekoliko tipova obuće (od kojih su neki bili tradicijski, a neki nesumnjivo suvremeni), tradicijske frizure, kao i one nešto suvremenije (naznake tzv. "riblje kosti"), itd. Međutim, ukoliko je točka osmišljena kao etno-prikaz, onda bi bilo puno bolje da su sva djeca nosila kostime. Isto tako, ukoliko je točka osmišljena kao folklorna koreografija, onda su sva djeca trebala nositi neku od varijanti tradicijske odjeće.

Problem je u tome što se gledanjem ove točke nije moglo shvatiti "što je autor htio reći" u kostimografskom smislu, a cjelokupna slika je djelovala odviše *šareno*, neujednačeno i ne pretjerano uredno.

No, imajući u vidu sastav novog voditeljskog tima ove grupe, može se pretpostaviti kako se ovakve *nejasne kostimografske situacije* u budućnosti više neće događati.

Kulturno umjetničko društvo Vrhovje župe Dubranec

Mlađa dječja folklorna skupina

Umro čovjek - pjesme i plesovi Slavonije

Autor/ica koreografije: Antonio Skenderović

Voditelj/ica skupine: Antonio Skenderović
Voditelj/ica tamburaškog sastava: Josip Škvorc
Voditelj/ica pjevanja: Antonio Skenderović
Garderobijeri: Antonio Skenderović

Prilikom nastupa ove grupe mogli smo vidjeti nastojanje da se publici, pomoću posuđenog i vlastitog ruha, prikaže nekoliko varijanti tradicijskog odijevanja djece, kao i način odijevanja u razdoblju kad su ljudi na selu u većem obimu počeli narodnu nošnju "kombinirati" sa suvremenijim odjevnim predmetima napravljenima od kupovnog materijala.

Nažalost, sve je ostalo na dobroj ideji jer je konačna slika ispala mrvicu "prešarena", a samim time se smanjio i dojam urednosti. Usto, nošnje i pregače koje su nosile starije djevojčice trebalo je malo bolje poravnati na jednaku udaljenost od poda. Unatoč navedenom, na pozornici je ipak postignut zanimljiv i efektan *koloristički kontrast* tijekom izvođenja igre s pjevanjem *Kalo, kalilo*.

Košuljice koje su nosile mlađe djevojčice bile su adekvatne duljine i dobro međusobno poravnate.

Dječaci su bili odjeveni u gaće i košulje uz dodatak tkanica, koje je ipak trebalo vezati malo čvršće ili ih jednostavno izostaviti.

Dojam urednosti svakako su popravile primjerene frizure uređene na tradicijski način i u skladu sa uobičajenom "folkloroškom praksom", a poprilična razina autentičnosti postignuta je time što su djeca nastupala bosa.

Ovu su grupu na *dječjim tradicijskom instrumentima* pratila djeca odjevena u međimurske nošnje. Budući da se radilo o starijoj dječjoj grupi iz istog KUD-a koja je nastupala neposredno iza ove skupine, situacija da su mali "Međimurci" svirali malim "Slavoncima" u ovom je slučaju, iz objektivnih i pedagoških razloga, bila opravdana.

Kulturno umjetničko društvo Vrhovje župe Dubranec

Starija dječja folklorna skupina

Nema lepšeg neg malo Međimurje (praizvedba)

Autor/ica koreografije: Antonio Skenderović

Autor/ica glazbene obrade: Mislav Babić

Voditelj/ica skupine: Antonio Skenderović

Voditelj/ica tamburaškog sastava: Josip Škvorc

Voditelj/ica pjevanja: Antonio Skenderović

Garderobijeri: Antonio Skenderović

Iako je nastupila u posuđenim nošnjama, ova je grupa uspjela postići to da donji rubovi suknji i pregača kod djevojčica budu gotovo besprijekorno poravnati na jednaku udaljenost

od poda.

Općenito, sva su djeca bila odjevena u uredne i dobro pripremljene nošnje, no ipak bi malo više pažnje trebalo posvetiti oblačenju/vezanju *tibeta* kod onih djevojčica koje su gracilnije tjelesne građe. Naravno, drugo rješenje bilo bi da djevojčice obuku neku od varijanti međimurske nošnje u kojima *tibet* nije neizostavni dio.

Frizure su bile jednoobrazne i dobro uređene, na tradicijski način.

Uredno ošišani dječaci nosili su gaće, košulje i prsluke, a sva djeca bila su obučena u jednoobraznu crnu obuću u potpunosti primjerenu *folklornom nastupu*.

Glazbeni sastav bio je uredno odjeven u *kompletne* međimurske nošnje (gaće, košulja, prsluk, čizme, šešir) i zbog toga je svojom pojavom znatno pridonio cjelokupnoj *scenskoj slici* i pozitivnom utisku koji je ova grupa, u kostimografskom smislu, ostvarila.

Kulturno umjetničko društvo Horvati

Mlađa dječja folklorna skupina

Hopšaj mala diridiridi - pjesme i plesovi iz Horvata i okolice (praizvedba)

Autor/ica koreografije: Snježana Župančić Maslač

Autor/ica glazbene obrade: Nikola Biondić

Voditelj/ica skupine: Snježana Župančić Maslač

Voditelj/ica tamburaškog sastava: Nikola Biondić

Voditelj/ica pjevanja: Snježana Župančić Maslač

Garderobijeri: Snježana Župančić Maslač

Posljednja grupa koja se predstavila na ovom koncertu bila je odjevena u nekoliko varijanti nošnje iz svog kraja, pri čemu valja spomenuti da su djeca nastupala u posuđenim nošnjama, kao i u onima iz fundusa matičnog im KUD-a.

Jedini dječak u grupi bio je uredno i primjereno odjeven u gaće i košulju, no budući da je imao naznake suvremene frizure, ne bi bilo zgorega da je na glavi nosio i šešir. S druge strane, ženske frizure bile su prikladno uređene, na tradicijski način.

Kako bi se izbjegla "uniformiranost" (što je definitivno pohvalna namjera), djevojčice su nosile raznobojne pregače, no u tom slučaju, svakako treba voditi računa o tome koja će djevojčica biti na kojoj poziciji. Primjerice, završna "slika" u ovoj koreografiji mogla je ostaviti puno snažniji dojam da su, s obzirom na boju pregače, djevojčice bile malo pažljivije raspoređene po zamišljenoj polukružnici. Isto tako, više je pažnje trebalo posvetiti i poravnavanju donjih rubova suknji na jednaku udaljenost od poda te odabiru i ujednačavanju obuće.

Glazbeni sastav bio je odjeven korektno, jednostavno i nenametljivo.

Goran Škrlec, dipl. etnolog i antropolog